

תחנת שידור אמריקאית החליטה לה... עזי ולתת גיבוי לתנועה לשיתרו האשה...

תיאטרון

ריח פירות טובים

"הכנסת כלה", מאת שמואל יוסף עגנון, בתיאטרון "הבימה". עריכה להצגה ובימוי: יוסי זורעאלי. מוסיקה: גיל אלדמע.

"רבותינו זיכרם לברכה אמרו, אסור לו לאדם להנות בעולם הזה ללא ברכה. אכל כל מאכל, שתה כל משקה, צריך לברך עליהם תחילה וסוף. הריח ריח עשב טוב, ריח פירות טובים, מברך על ההנאה. כי יוצא בזה לגבי ראייה."

דברי עגנון עם קבלת פרס נובל לספר רות ב'11 בדצמבר 1966, בשטוקהולם. ועוד אמר הסופר: "רבותי בשירה ובר ספרות מי הם? דבר זה שנוי במחלוקת. יש רואים בספרי השפעות של סופרים שאני בעיני אפילו את שמותיהם לא שמתי, ויש רואים בספרי השפעות של משוררים שאת שמותיהם שמעתי ואת דבריהם לא קראתי."

שתי ציטטות אלה, מלוות את הצגת הכנסת כלה. אין ספק שההצגה ראייה לכל כתרי השבח שכבר נקשרו לה. הרי מיגוון הרעיוני ושלל התמונות שמעלה יוסי זורעאלי על הבמה, רחב מאוד. הרי רצון להדהים, למלא את הבמה בתנועה בלתי פוסקת במישורים שונים, ובהמצאת אות אחתיות לשמן, מעידים על כך ש' הבמאי יורעאלי מחפש בעצם דרך אל הקולנוע. הבמה בשבילו היא מעין סדנה בלבד.

תרגילים בטכניקה של ניצול אמצעים דרמטיים, שימוש בבמה כאילו היא כד או צלולואיד, השחקנים אינם אלא טיפוסים מהם הוא מרכיב קלידיסקופ ססי גוני ככל האפשר ורב צורות ככל היותר.

אין זה פלא אם בתוך השפע המבורך הזה של רעיונות, אפשר לזהות תמונות של מארק שאגאל, או שחקנים הנעים כשמבט בוהה נוסח קן ראסל על פניהם, או זמירות שנשמעות כמו בלדה אליזבתית, גיט, קורטוב של סילטולים חסידיים ורי דרישת שלום משלמה המלך ושלמי ה' סנדלר.

אלא מה? ששענון גדולתו, המכיר לה את החכמה והעצב, השחוק והצניניות הדקה, ויש בה שלמות כזו, ש' היא דוחה כל תוספת. ואם יש בהצגה על

עברית מדוברת לא נורמלית

נואת דן בן-אנון ונתיבה בן-יהודה

מרוז זה הוא תוספת למזון המפורסם של דן בן-אנון ונתיבה בן-יהודה. הקוראים מוזמנים לשלוח למערכת מלים כיטויים משלהם.

"יצחק? אני צריך שתספר לי עבודה, בשביל התכשיט שלי..."

גבר ת', גברי, חזק, אלים, "אבדאי". "נסענו שתינו במונית. מאחורינו ישבו שלושה גברים. פחדנו להזיז את הראש."

מתגלגל ברוח כינוי מהתל בבחור צעיר, שיקנו עוד לא צימה. "אני לא תופשת איך אפשר ללכת עם אחד שמתגלגל ברוח."

מכנסי צנור ש', מכנסיים ארוכים, בעיקר לגברים, הדוקים מאוד לרגליים.

סגר עגון ביטוי שמשמעותו: סירב להמשיך את הדיון, קטע בשרירותיות את השיחה. "אז אמרנו לו: ומה עם כל שאר הביזבויים? זים? למה כשיש קיצוץ — אז תיכף אנתנו הראשונים לסבול? פה — הוא סגר עניין. וזהו."

לינקר ת' כינוי, המבזה אדם על אייכולתו הטכנית, על חוסר כישורו בתחום עבודת כפיים. "הלינקר הזה — כל דבר שהוא נוגע בו, נשבר."

צפורים ביטוי שמשמעותו: להד"ם; סיפורי בדים.

א: "בתחילת המילון לעברית מדוברת ישנו תיקון טעות משעשע." ב: "אתה באמת מאמין שהיתה טעות, ציפורים, זה פשוט מפוברק בכדי שנהיה מבוססים."

פשפש במעשי השתין, המריש את מימיו. "סלח לי רגע. אני הולך לפשפש במעשי."

דמיקולו ת', מכוער, לא-יוצלה, לא מתאים לתפקיד. "יש לנו גודד מחורבן עם מג'ד דמיקולו." * "הקריין בטלוויזיה יפה — דמיקולו. בעיקר אחרי שהסתפר."

התחרמן פ', חשק, התמלא תאוה מינית, גבר עליו יצרו. "זקן טיבו — וכל חתיכה שמזדמנת לו במשך רד תיכף מתחרמן עליה."

מלך ת', עשיר מאוד, יושב על מיליונים. "הספיקה להיות דיילת בדיוק שבועיים. בטי"ס ה הראשונה שלה — כבר תפשה לה מליון, ולקח לה שבועיים להתפטר."

הבמה חיסרון. הרי הוא נובע מעוצם ה' שפע. שלא כעגנון אבל איפורה בשיכי בות רבות מדי של איפור. וכל המוסף גורע. לא עלה בידי יורעאלי לאחד את השפע הרב לראיות מאחדת אחת, ובשל כך הוא גולש על גדותיו כמו שכבות רבות מדי של איפור על פניה של כלה יפה.

טייר שמן, בריא, כז הכבוד

זה בשביל נגד העין הרע באירלנד

עני שאיש לא נוכיר

"אני שאיש לא מכיר" — תיאט' רון, "ארנון", בשיתוף עם בימת "צוותא", עלי-פי מחזמר אמריקאי המבוסס על וידוי ילדי שכונות עוני. תמליל עברי: דן בן-אנון; עיבוד פיזמונים: אהוד מנור; מוסיקה ועיבודים: גארי פרידמן; בימוי: מירי מאגנוס.

אם יש איוו הצדקה, לתרגום מחזמר זה לעברית עם מטבעות לשון משלנו, הרי זה הפחד שבמקום ישראל אחת אנו יוצרים לעצמנו שלוש ישראליות: הישראית, הערבית והצ'חצ'חית.

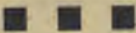
ומאחר ואלה הרואים עצמם כישראלים מיוחסים הפצים, לפחות בתיאטרון, בדימוקרטיה הם באים לראות מן היציע מה יש לצ'חצ'חים להגיד. וזו הודמנות נארית בהחלט לתפוס את היחסים בצווארון. גם לטלטל אותם עד שתגשור מהם אדי-שותם, ויבינו כי מה שקורה לצ'חצ'חים נוגע להם לא פחות מגורל הילדים שלהם בבית.

אבל כאן נשאלת השאלה: האם זה באמת מחזמר המחאה האמיתי שיעוצע את אמות הסיפים? האם הוא מצליח לי שכתב את הצופה כי לפניו מוצגת תעודה אמיתית ומקוממת, האם הוא מחדיר לי לראשו של היושב ביציע, שעליו לפקוח את אוזניו לוויודיים המחרדיים של בני שכונות העוני שלו?

קשה להאמין. הצוות, אמנם, עושה מאמצים כנים להיראות ולהישמע אמיתי. אבל הוא נראה מועמד על הבימה, לא פראי לגמרי ולא מיקצועי לגמרי. וההעמדה לא מאולתרת להלוטין אבל גם לא רבת דימי

יון במיוחד. הפיזמונים מתקבלים כנעימים מות נחמדות למדי אבל לא כל כך מקוריות, אחרי שיער וגודספל. הבדיחות ה' עליונות המסיימות כל רגע שמאיים להתפתח למעמד עצוב, מפרקות את הנשק מכל שורה שהיתה יכולה להתקבל כ' מועזת או נוגעת ללב.

היחיד שמצליח להתבלט כבעל נתיב גים משכנעים של ממש הוא עמוס סל-שיר, שנפל בחלקו אחד הקטעים המועזים באמת: וידוי של מסומם.

פדרו לואיז בארטילוטו, פקיד גבוה ב' מוסד בנקאי, נאלץ לאחרונה לוותר על הפרס הראשון בן זכה בפסטיבל-זמר ב' מקסיקו. וזאת מדוע? משום שהסתבר כי בארטילוטו שלח שיר לפסטיבל, בשם בדוי, ואחר כך, כאילו במקרה, דאג להיות יושב ראש צוות השופטים אשר החליטו על חלוקת הפרס. שירו, אין עוד פרחי ניר' זכה במקום הראשון. כאשר התגלתה הפרשה, הודיע בארטילוטו ש' הוא מוחל על הפרס הכספי, בסך 200 דולר. אבל מה עם הבושה?

תקליטים

נוציא פרנסה

בן הדנומה

"יחדות הדממה אינה דוממת עוד" — תיאודור ביכל, סי.בי.אס. 65045

המאמינים כי עיקרה של המוסיקה היא אוטנטיות, חייבים לרכוש את התקליט

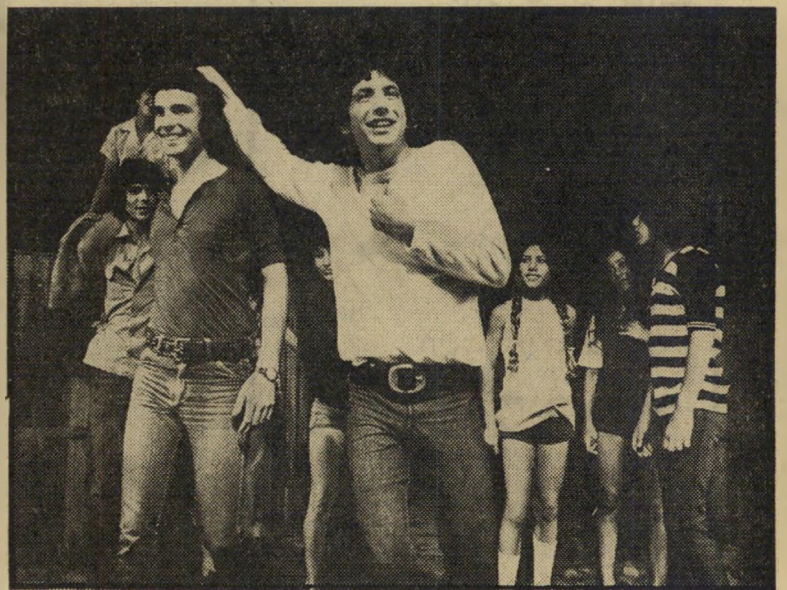
זמר ביקר

דיין לא ירשה

הזה. הרי תיאודור ביכל השתמש כאן ב' שירים המוכחים שיהדות הדממה של ויזל אינה שותקת כל כך.

אבל איסטיסיים שמתעקשים גם לשמוע שירים טובים, ולא רק אוטנטיים, יסבלו קשות כי מה שתמצאו בתקליט זה, הן כמה מנגינות ישנות עם מלים חדשות שלאור דווקא ריחפהיט עולה מהן: גנדל דיין / זה עם הרטייה / לא יניח שיהודים / יסולקו מישראל — או דוגמא למביני אידיש: חי, חי, זולן זי געין / אין דער ארד אריין. יש גם כמה מנגינות חדשות יותר, שאין כל סכנה שיסחפו המונים בהארמוניות שלהם.

אשר לתוספת של קטעי ראינות (שוב אוטנטיים) עם יהודים רוסיים, בין שיר לשיר — חוץ מן הנימוק המסחרי של ניצול השואה להכנסה נוספת, קשה להיבין מה הטעם בהם. אין בהם שמץ של דראמה ובוודאי שלא שמץ של חידוש. אם כך רוצים לעזור ליהדות רוסייה, אולי יש אמת בפתגם היהודי הישן: ישמרני אלהים מידידי, עם האויבים אסתדר כבר בעצמי.

תיאטרון "ארנון": "אני שאיש לא מכיר" דמוקרטים לפחות בתיאטרון